

Nr 603

Av fröken Karlsson m.fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 123, angående anslag för budgetåret 1957/58 till folkskoleseminarieorganisationen m.m.

Frågan om hjälp- och specialklassundervisning behandlades av 1956 års riksdag i syfte att skapa bättre arbetsbetingelser för specialundervisningen samt att bereda större möjligheter för inrättandet av specialklasser för i olika hänseenden handikappade barn. Riksdagen ställde sig positiv till de förslag som i prop. 1956: 80 framlades härom, och i den med anledning av riksdagens beslut utfärdade kungl. kung. nr 261/1956 stadgas i 1 § *dels* att för lärjungar, som är intellektuellt utvecklingshämmande och till följd därav inte kunna tillgodogöra sig skolans vanliga undervisning, bör för dem lämpad specialundervisning anordnas i hjälpklass eller genom särskild hjälpundervisning, *dels ock* att för lärjungar, som till följd av hörsel-, syn-, tal-, läs- eller skrivsvårigheter icke kunna tillgodogöra sig skolans vanliga undervisning, bör för dem lämpad specialundervisning anordnas i annan specialklass än hjälpklass eller ock på annat sätt. Dessa bestämmelser synas således ha syftat till införandet av ett rikt differentierat specialklasssystem.

Emellertid finns i de anvisningar, som fogats till kungl. kung. den 28 april 1950 nr 137 angående provisoriska åtgärder med anledning av lokal- och lärarbristen vid folkskolan en regel, som säger att hjälp- och specialklasser må inrättas till ett antal, som motsvarar tio procent av antalet normalklasser i folk- och småskolan. Enligt *prop. 1957: 123* avses denna regel gälla intill utgången av läsåret 1958/59. Denna regel omöjliggör för skoldistriktet att organisera ett så differentierat och rikt utvecklat hjälp- och specialklasssystem, som enligt bestämmelserna i kungl. kung. 261/1956 skulle kunna inrättas. Stora normalklasser belastas till följd av denna regel med barn som skulle behöva få undervisning i specialklasser, däri även inbegripna klasser för fysiskt klena barn. En annan följd av tioprocentsregeln är att specialklasserna bli alltför stora, varvid läraren tvingas övergå till en undervisning, som mera liknar vanlig klassundervisning, och då finns inte längre täckning för argumentet för avskiljandet av barn till specialklass: löftet om individuell hjälp och personlig kontakt med läraren.

Tioprocentsregeln är klart stridande mot de intentioner till genomförandet av en så rikt differentierad specialklassundervisning som åsyftades vid 1956 års riksdagsbeslut härom. Den kunde måhända vara befogad vid sin tillkomst på grund av den då rådande svåra lokal- och lärarbristen. Då emellertid lokalfrågan i många skoldistrikt numera kan bemästras och lärarbristen inom folkskolan med hänsyn till att seminarier kan nedläggas inte läng-

re synes vara så besvärande, bör skoldistrikt inte längre hindras på grund av tioprocentsregeln att inrätta specialklasser i den utsträckning som medges enligt bestämmelserna i kungl. kung. 263/1956.

Det är synnerligen angeläget att de barn som är intellektuellt utvecklingshämmade, fysiskt klena eller lider av syn-, hörsel-, tai-, läs- eller skrivsvårigheter på ett tidigt stadium får den hjälp de behöver. Det är av vikt att sådana defekter, som kan avhjälpas genom särskilda åtgärder i undervisningen, blir eliminerade eller minskade under skolgången. Detta kan ha stor betydelse för barnet senare i livet.

Vi hemställer sålunda,

att riksdagen måtte besluta att punkt 3 i de till kungl. kung. 137/1950 fogade anvisningar om begränsning av antalet hjälp- och specialklasser måtte utgå från och med budgetåret 1957/58.

Stockholm den 2 april 1957

Eva Karlsson

Inga Thorsson

Eric Nelander

Karin Wetterström

Edith Liljedahl

Hans Nyhage

Brita Elmén

Stina Wallerius

Etty Eriksson

Nr 604

Av fröken **Karlsson m.fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 123, angående anslag för budgetåret 1957/58 till folkskoleseminarieorganisationen m.m.

(Lika lydande med motion nr 473 i Första kammaren)

Stockholm den 2 april 1957

Eva Karlsson

Inga Thorsson

Brita Elmén

Etty Eriksson

Hans Nyhage
